

Dalt l'escenari apareixen els personatges de la València medieval: el llaurador, el noble, el justícia i el governador.

HAFA GIL

Altars i teatre: la festa de Sant Vicent

Enmig de tantes comissions falleres com proliferen a la ciutat de València, les associacions vicentines (els *Altars*) semblen condemnades a acabar fagocitades per elles, cosa que ja s'ha esdevingut amb la majoria de les festes de barri. D'altars, n'hi ha que ja han restat reduïts a les facetes purament festives (repartiment de la tradicional tortada, mascletades, ofrena de flors on les falleres són com més va més nombroses...) i religioses (missa i processó), i si bé continuen erigint el cadafal en forma d'altar que els dona nom, han deixat de costar el que era el màxim tret distintiu de la festa vicentina: la representació del *miracle* per xiquets.

La festa de Sant Vicent, doncs, es troba a hores d'ara a

la defensiva davant de la vitalitat de la seua poderosa veïna, la qual va impregnant-la, a poc a poc, de característiques seues. És simptomàtic, per exemple, que quan l'assimilació de tècniques falleres per recaptar fons (la loteria i les rifes guanyen terreny, contra el sistema clàssic del *calvari* amb *possibles* i dels abonats, que paguen una quota mensual a canvi de rebre en el seu domicili la tortada) ha aconseguit augmentar els recursos socials, aquests es dediquen preferentment a activitats no directament relacionades amb la representació del *miracle*, que des del segle passat ha esdevingut la funció bàsica d'aquestes associacions. Cert que no tots els *Altars* tenen aquesta mateixa dinàmica, però només cal assistir al concurs de miracles

per adonar-nos com només alguns d'ells continuen mantenint amb un cert rigor les tradicions vinculades amb la seua representació.

Malgrat tot, resta en peus l'heroisme del director del quadro artístic, encarregat no sols de muntar la peça sinó també de seleccionar els actors entre els xiquets del barri... i sovint d'ensenyar-los el mínim de valència necessari per a *dir*—amb la típica cantarella que forma part gairebé indestriable del gènere— els corresponents papers. Tasca particularment ingrata si tenim en compte, a més, que la falta de motivació dels xiquets (tret, és clar, dels que provenen de famílies amb tradició) no facilita gens les coses: ja fa més de vint anys que hagueren de renunciar a rapar els caps del que feien de Sant

Vicent Ferrer perquè, altrament, s'hagueren quedat sense candidats a protagonistes...

Situació d'estancament, doncs, que s'explica també per altres raons: els caràcter religiós de la festa; la figura mateixa del Sant que desperta entre nosaltres sentiments contradictoris: l'admiració i el respecte, com a símbol en la defensa de la nostra identitat en moments de forta pressió castellanitadora (l'obra de Martí Domínguez, *El milacre dels milacres*, és clau per a entendre-ho) i el rebuig per la seua conversió actual en apòstol del *blaverisme*... Però una situació, pense, prou injusta: al capdavall, els *Altars* són una pàgina —encara viva— de la història del nostre teatre, i una manifestació festiva digna de respecte i de suport. *Josep Lluís Sirera*